

DECLARAȚIA DE LA TÂRGU MUREȘ

Apelul la acțiune

7 Octombrie 2005

EASPD (Asociația Europeană a Furnizorilor de Servicii pentru Persoane cu Dizabilități) reprezintă peste 7000 de organizații pentru persoanele cu dizabilități din Europa (incluzând țările în decurs de aderare România și Bulgaria) și este vocea furnizorilor de servicii adresate persoanelor cu dizabilități din Europa. EASPD luptă pentru șanse egale pentru persoanele cu dizabilități, prin servicii de înaltă calitate și se bazează pe interdependența și colaborarea dintre organizațiile beneficiarilor, furnizorii de servicii, autoritățile de la toate nivelele, pentru a găsi soluții potrivite la problemele acestor persoane.

EASPD ... merge spre Est!

În doar 30 de ani Uniunea Europeană a crescut de la o entitate de 6 membri cu o populație de 185 de milioane de persoane, la o entitate de 15 membri cu o populație de 375 de milioane, urmând să devină o entitate cu 25 de membri și o populație de 455 de milioane de cetățeni în 2004. Planurile de viitor ale Uniunii Europene ar aduce România și Bulgaria, și mai târziu Croația și Turcia în această comunitate. EASPD consideră procesul de extindere nu numai din punct de vedere al profitului economic (extinderea pieței unice europene): noile state membre precum și statele în curs de aderare reunesc grade diferite de cultură, structuri politice și sociale diferite. EASPD este încredințată că ONG – urile din sfera serviciilor sociale ar trebui să joace un rol important, ajutând la implementarea drepturilor omului prin sisteme de servicii de înaltă calitate și oferind garanția că și cele două noi state membre, precum și statele în curs de aderare pot îndeplini criteriile sociale pentru a fi deplin integrate în Uniunea Europeană. În plus, furnizorii de servicii sunt cei mai importanți factori de interes în construirea coeziunii sociale în Europa. Din acest motiv, EASPD a format un Comitet Permanent pentru Extindere și și-a adaptat regulamentele, fiind deschisă pentru a primi ca noi membri, organizațiile din toate țările membre ale Consiliului European.

Sectorul de asistență socială în noile state membre și în țările în curs de aderare, general vorbind, este mai puțin dezvoltat și structurat doar parțial. EASPD intenționează să preia această responsabilitate și este pregătită să-și pună cunoștințele și experiența la dispoziția furnizorilor de servicii și a asociațiilor lor umbrelă din aceste noi state membre și a țărilor în curs de aderare pentru a susține - desigur, într-un climat de respect mutual - dezvoltarea activităților ONG – urilor locale și creșterea calității serviciilor oferite persoanelor cu dizabilități. Pentru a contribui în mod activ și concret la procesul de extindere, EASPD a decis să lanseze o inițiativă foarte practică, la nivelul organizațiilor care activează direct în domeniul social: “inițiativa **înfrățirea**”. În cadrul acțiunilor sale, EASPD invită furnizorii locali de servicii din țările în curs de aderare să stabilească relații cu omologii lor din Uniunea Europeană și din jur.

În 2005 EASPD a făcut eforturi majore pentru a întări legăturile cu toate țările din estul și sud-estul Europei și a participat la 3 evenimente. La Belgrad (Serbia – Muntenegru, organizat de **Uniunea Internațională a persoanelor cu Handicap din sud-estul Europei**), scopul a fost dezvoltarea serviciilor și implicarea factorilor de interes.

La Budapesta (Ungaria, “**Vocea Comună**”), s-a încercat identificarea punctelor tari comune, a punctelor slabe și necesităților sectorului social din Europa centrală și de est. Pe parcursul conferinței care a avut loc la Târgu Mureș (România), autoritățile locale, experții, furnizorii de servicii, cercetătorii precum și alți factori de interes relevanți, reprezentând atât „noua” cât și „vechea” Europă, au fost invitați să participe la un seminar despre structurile comunitare și serviciile centrate pe persoane și au fost organizate sesiuni de afișe pentru a face

schimb de modele de bună practică în dezvoltarea serviciilor și cooperarea transnațională dintre furnizorii de servicii.

Ca o continuare a acestor manifestări de extindere, EASPD dorește să-și lanseze „Apelul la acțiune de la Târgu Mureș” cuprinzând observații, constatări, recomandări și apeluri concrete pentru acțiuni în viitor. “Târgu Mureș – Apelul la acțiune”, a fost adoptat de toți membrii EASPD în 8 octombrie 2005, la întâlnirea Comitetului de conducere în Târgu Mureș – România.

Analiza situației existente în țările din estul, centrul și sud-estul Europei în cadrul evenimentelor mai sus menționate, a evidențiat faptul că toate țările participante se confruntă cu probleme similare. Știind că persoanele cu dizabilități ar putea avea alte preocupări și nevoi, EASPD se concentrează pe serviciu și ajutorul în rezolvarea problemelor cu care acesta se confruntă. În concluzie, este necesară desfășurarea a mai multor acțiuni la nivel European și național.

1. LEGISLAȚIE

Recomandare

Un cadru de lucru legal, coerent și eficient pentru a susține:

- *Dezvoltarea unui sector dedicat furnizorilor de servicii în toate țările Europei de est și sud-est.*
- *Dezvoltarea ONG – urilor și a activităților lor ca furnizori de servicii*

Acesta ar trebui adoptat de autoritățile naționale. Guvernele trebuie să se asigure că acest cadru legal este în concordanță cu *legislația actuală a Uniunii Europene*, cu *Planul de Acțiune pentru Dizabilitate al Consiliului Europei* și cu *viitorul act al Națiunilor Unite care, ca instrument comun, promovează și protejează drepturile și demnitatea persoanelor cu dizabilități*.

De asemenea, o atenție deosebită trebuie acordată dezvoltării cadrului legal pentru protecția și acordarea unor șanse egale copiilor cu dizabilități, persoanelor cu dizabilități severe și profunde, tinerilor cu dizabilități și persoanelor vârstnice.

Apelul la acțiune:

La nivelul Uniunii Europene:

- Uniunea Europeană ar trebui să monitorizeze în mod mai eficient cerințele Uniunii Europene referitor la aquisul în domeniul social și în mod special aquisul în legătură cu dizabilitatea.

La nivel național:

- autoritățile de la nivel național ar trebui să adopte o legislație ce vizează o înaltă calitate a serviciilor pentru persoanele cu dizabilități, implementând standardele de calitate.
- autoritățile de la nivel național ar trebui să adopte o legislație pentru facilitarea dezvoltării sectorului ONG – urilor ca furnizori de servicii.
- autoritățile naționale ar trebui să pună la punct un sistem de monitorizare a implementării și a eficienței legislației relevante.

2. STANDARDE DE CALITATE

Recomandare

Consiliul Europei, Uniunea Europeană, autoritățile naționale și furnizorii, ar trebui să garanteze implementarea unui set de **standarde de calitate** destinat dezvoltării serviciilor, bazate pe rezultate și care să includă **implicarea beneficiarilor**. Concomitent trebuie dezvoltate și implementate și instrumentele de monitorizare a sistemului.

Apelul la actiune:

La nivelul Uniunii Europene

- Directoratul General pentru Locuri de Munca, Probleme Sociale și Șanse Egale ar trebui să organizeze o platformă interactivă unde factorii de interes să se poată întâlni pentru a discuta standardele de calitate.

La nivel național

- autoritățile naționale ar trebui să integreze în legislație standardele de calitate și sistemul de control al calității, sistemul de acreditare și licențierea

Furnizorii de servicii și ONG-urile:

- Ar trebui să implementeze aceste standarde de calitate, ținând cont de specificul fiecărei regiuni.

3. INCLUZIUNEA SOCIALĂ ȘI DISPONIBILITATEA SERVICIILOR

Recomandare

Evaluarea nevoilor este crucială pentru politica de dezvoltare. Uniunea Europeană, autoritățile naționale precum și alți factori relevanți de interes ar trebui să implementeze “un instrument de evaluare a nevoilor” bazat pe o modalitate comun acceptată la nivel european. Evaluarea nevoilor este un element esențial în elaborarea politicii de dezvoltare.

Apelul la actiune:

La nivelul Uniunii Europene:

- Directoratul General pentru cercetare ar trebui să faciliteze colectarea de date comparabile în legătură cu disponibilitatea serviciilor, pentru a se ajunge la o modalitate de acțiune comună în Europa.
- O prioritate este furnizarea de date comparabile în legătură cu disponibilitatea serviciilor pentru persoane cu dizabilități severe sau multiple.

La nivel național și regional:

- Autoritățile naționale ar trebui să includă în Planurile Naționale de Acțiune, un „instrument de evaluare a nevoilor” acceptat de toți factorii interesați.
- Autoritățile naționale ar trebui să implementeze acest instrument pentru evaluarea nevoilor.
- Autoritățile locale ar trebui să includă în Planurile Locale de Acțiune o listă cu priorități în dezvoltarea serviciilor acceptată de factorii de interes în așa fel încât serviciile să devină mai accesibile pentru persoanele cu dizabilități.
- Planurile naționale și locale de acțiune ar trebui să se concentreze asupra situației persoanelor cu dizabilități multiple sau severe și a copiilor cu dizabilități.

4. ANGAJARE ÎN MUNCĂ

Recomandare

În domeniul ocupării unui loc de muncă, autoritățile naționale ar trebui să **dezvolte un set de măsuri obligatorii de susținere, pentru a ajuta persoanele cu dizabilități să-și găsească și să-și păstreze un loc de muncă.** (Accesibilitatea și disponibilitatea locurilor de muncă).

Angajarea în muncă este pârghia pentru incluziune socială în Europa (în conformitate cu procesul de la Lisabona), dar cu toate acestea, statisticile demonstrează o rată scăzută de angajare a persoanelor cu dizabilități față de restul populației.

Apelul la acțiune

La nivelul Uniunii Europene

- *Directoratul General pentru Competiție* ar trebui să recunoască nevoile și preocupările atelierelor de muncă protejate și ale agențiilor de muncă protejată din Europa, în momentul schițării unui nou Regulament de Ajutorare a Statelor membre.
- În cadrul principiilor de angajare, Comisia Europeană (EC) ar trebui să includă o cerință pentru autoritățile naționale pentru a recunoaște existența așa numitei capcane a profitului și să caute soluții pentru aceasta.

La nivel național

- Autoritățile naționale ar trebui să lanseze o muncă de cercetare bazată pe rezultate, asupra capcanei profitului.
- Autoritățile naționale ar trebui să dezvolte strategii pentru locuri de muncă protejate.
- Statele membre și cele candidate ar trebui să asigure o implementare corectă a Regulamentului de Ajutor pentru Statele membre, atât cel curent, cât și cel actualizat.

5. EDUCAȚIE ȘI TRAINING

Recomandare

Autoritățile de la nivel european cât autoritățile naționale ar trebui să dezvolte și/sau să facă accesibile programele de **training pentru manageri**, cât și **pentru cei care lucrează în prima linie**, referitoare la **managementul ONG - urilor și un management de calitate**.

Legat de educație, autoritățile naționale și Uniunea Europeană ar trebui să **implementeze Declarația de la Salamanca, referitoare la învățământul special și dreptul la educație pentru toate persoanele**.

Apelul la acțiune

La nivelul Uniunii Europene

- *Directoratul General pentru Educație și cultură* ar trebui să faciliteze eforturile în vederea realizării unei licențe de furnizare a serviciilor sociale, aprobată și acceptată pe scară largă în Europa.
- ar trebui să se faciliteze evaluarea bazată pe cooperare transnațională și schimb de experiență.
- programele deja existente ar putea să susțină schimburi de perfecționare pentru personalul de conducere și managerii generali ai furnizorilor de servicii .
- Sfătuim *Agenția Europeană pentru Dezvoltare în Învățământul special* – să acorde atenția cuvenită dreptului la educație al persoanelor cu dizabilități multiple și cu grad complex de dependență, în noile state membre precum și în cele candidate la aderare.

- Comisia Europeană (EC) ar trebui să monitorizeze implementarea Declarației de la Salamanca.

La nivel național

- Autoritățile naționale ar trebui să transpună licența europeană de furnizare a serviciilor sociale sus-menționată și să integreze principiile acesteia în sistemele lor de servicii sociale.
- Autoritățile naționale trebuie să adopte Planuri Naționale de Acțiune, pentru implementarea principiilor Declarației de la Salamanca
- Autoritatea națională trebuie să asigure toate condițiile necesare astfel încât copiii cu dizabilități severe să poată frecventa un sistem de învățământ adecvat; ar trebui implementat un sistem național de monitorizare.

Furnizorii de servicii

- Trebuie să recruteze personal de conducere bine pregătit și să organizeze o evaluare bazată pe training, în conformitate cu licența europeană de furnizare a serviciilor sociale sus-menționată și cu standardele de calitate.

6. MUNCA ÎN REȚEA ȘI ACCESUL FURNIZORILOR DE SERVICII

Recomandare

Consiliul Europei, autoritățile europene și cele naționale trebuie să contribuie la **crearea unor rețele a furnizorilor de servicii și să faciliteze munca în rețea** ca fiind un **instrument de creștere a competenței** în Europa.

Apelul la acțiune

La nivelul Consiliului Europei :

- Toți factorii de interes trebuie să fie prezenți în toate grupurile de lucru și în structurile Consiliului Europei și în mod special în Comitetul pentru Reabilitarea și Integrarea Persoanelor cu Dizabilități.

La nivelul Uniunii Europene:

- Întâlnirile Grupului la Nivel Înalt pentru Dizabilitate din cadrul Directoratului General pentru Dezvoltare, Probleme Sociale și Șanse Egale, ar trebui să fie deschise pentru toți factorii de interes, iar întâlnirile tematice din țările est-europene ar trebui organizate cel puțin de două ori pe an.

La nivel național și regional:

- Autoritățile locale, regionale, naționale ar trebui să contribuie la organizarea unui for național al persoanelor cu dizabilități în care să fie implicați și furnizorii de servicii.

Furnizorii de servicii:

- ar trebui să se organizeze în federații și organizații la nivel regional și național.

7. PRINCIPIILE DE GUVERNARE

Recomandare

Transpunerea principiilor de guvernare – **deschidere, participare, coerență, responsabilitate, eficiență – introduse în Cartea Albă a Guvernării Europene „COM (201) 428 final”**, de către organismele guvernamentale și structurile ONG – urilor, în metodele de lucru zilnice, element necesar pentru asigurarea calității în acordarea serviciilor și implementarea politicilor în domeniu.

Apelul la acțiune

La nivelul Uniunii Europene :

- Uniunea Europeană ar trebui să implementeze Cartea Albă a Guvernării sub toate aspectele și să identifice rețelele cheie ale tuturor factorilor de interes, pentru a fi consultați asupra subiectelor relevante.

La nivel național :

- Organisme independente ar trebui să monitorizeze implementarea principiilor de guvernare, cu scopul de a lupta cu corupția și lipsa de competență în toate domeniile, în toate țările Europene.

8. SERVICII CENTRATE PE PERSOANE ȘI STRUCTURI BAZATE PE COMUNITATE

Recomandare

Consiliul Europei, Uniunea Europeană și autoritățile naționale ar trebui să adopte un **cadru larg de lucru la nivel european** pentru a **stabili structuri bazate pe comunitate și servicii centrate pe persoane**, folosind metoda “pas cu pas” și accesul factorilor de interes.

Apelul la acțiune

La nivelul Consiliului Europei

- ar trebui să se axeze pe dezvoltarea unor planuri concrete de acțiune, acceptate de factorii de interes.

La nivelul Uniunii Europene

- Uniunea Europeană ar trebui să se concentreze pe cercetarea mecanismelor care ar putea genera structuri de izolare accentuată.
- fondurile ar trebui să fie disponibile pentru a susține procesul de dezinstituționalizare “pas cu pas”.

La nivel național

- autoritățile naționale ar trebui să pregătească Planuri Naționale de Acțiune referitoare la structuri bazate pe comunitate și servicii centrate pe persoane.
- Cercetări asupra constrângerilor care apar în realizarea serviciilor centrate pe persoane, a structurilor bazate pe comunitate și asupra mecanismelor care produc structuri de izolare marcată.

Furnizorii de servicii

- Ar trebui să se angajeze în a face schimbări legate de serviciile centrate pe persoane și structurile bazate pe comunitate, lucru care ar putea fi facilitat de cadrul de lucru al EASPD asupra serviciilor bazate pe comunitate și serviciilor centrate pe persoane.

9. TRAFICUL DE ORGANE ȘI FIINȚE UMANE

Recomandări

Foarte des, persoanele cu dizabilități sunt maltratate în căutarea de donatori de organe. **În Europa este necesară o strategie bine pusă la punct împotriva traficului de organe și ființe umane.** Sângele și produsele derivate din acesta sunt esențiale pentru medicina modernă. Persoanele cu dizabilități au dreptul de a avea acces la sânge și organe. Lupta împotriva traficului uman este o „necesitate morală” și este necesară mai multă acțiune la acest nivel.

Apel la acțiune

La nivelul Uniunii Europene :

- Comisia Europeană ar trebui să ia în considerare nevoile și drepturile persoanelor cu dizabilități în cele două noi directive referitoare la calitatea și siguranța sângelui și a derivatelor din sânge.
- Publicația ”*Noi comunicate ale Comisiei*” – „**Lupta împotriva traficului de ființe umane – o abordare integrată și propuneri pentru un plan de acțiune**” ar trebui să se concentreze pe situația persoanelor cu dizabilități și să o ia în considerare.
- **Directoratul General pentru Sănătate** ar trebui să facă cercetări pentru a ajunge la date comparabile care să elucideze modul în care sunt alcătuite listele de priorități pentru sânge și organe.

La nivel național

- autoritățile naționale ar trebui să realizeze sisteme de monitorizare pentru a se asigura că persoanele cu dizabilități au aceleași drepturi la sânge și organe ca oricine altcineva.

10. OPORTUNITĂȚI DE FINANȚARE

Recomandare

Consiliul European, Comisia Europeană și Guvernele Naționale ar trebui să-și coordoneze acțiunile și eforturile pentru a putea oferi fonduri structurale pentru dezvoltarea serviciilor și implementarea standardelor de calitate.

La nivelul Consiliului European

- ar trebui să crească atenția asupra nevoii de fonduri structurale (a furnizorilor de servicii) și să le integreze într-un Plan de Intervenție asupra Dizabilității.

La nivelul Uniunii Europene

- Consiliul European ar trebui să ofere fonduri corespunzătoare pentru creșterea competenței furnizorilor de servicii din domeniul dizabilității, prin intermediul programelor deja existente cum sunt PHARE, CARDS, fonduri structurale și noul program PROGRESS.

La nivel național

- autoritățile naționale ar trebui să furnizeze o finanțare coerentă și susținută, care să acopere toate costurile pentru furnizarea serviciilor de bază oferite, în concordanță cu lista de priorități menționată la recomandarea numărul 3.

Adoptată la întrunirea „EASPD – merge spre est”, care a avut loc la Târgu – Mureș, 07.10.2005, de participanți și board-ul EASPD, la 08.10.2005.

EASPD, Târgu-Mureș, România